

37 E 43
DISSERTATIO MEDICA,
INAUGURALIS,

[DE
Febre Flava Indorum Occidenta-
lium.]

QUAM,
ANNUENTE SUMMO NUMINE,
Ex Auctoritate Reverendi admodum Viri,
D. GULIELMI ROBERTSON, S. T. P.
ACADEMIÆ EDINBURGENÆ Praefecti;

NEC NON
Amplissimi SENATUS ACADEMICI consensu,
Et nobilissimae FACULTATIS MEDICÆ decreto,
PRO GRADU DOCTORIS,
SUMMISQUE IN MEDICINA HONORIBUS AC PRIVILEGIIS
RITE ET LEGITIME CONSEQUENDIS;

Eruditorum examini subjicit
JOANNES ESTEN,
BERMUDENSIS.

Ad diem 25. Junii, hora locoque solitis.

EDINBURGI:
Apud BALFOUR et SMELLIE,
Academiae Typographos.

M,DCC,XCII,

JOHANNI ESTEN

0 8 3 5 1 9 6 7 1 1 3 4 5

1991

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY

ET PATRI INDUGENTISSIMO.

MEMORANDUM FOR THE DIRECTOR

917378

RECEIVED

115 0740217837

THE MINOR

7103

10109

VIRO SPECTATISSIMO,

JOANNI ESTEN,

ARMIGERO,

VERO SUO AMICO,

ET PATRI INDULGENTISSIMO,

HANC DISPUTATIONEM,

PIETATIS,

ANIMIQUE GRATISSIMI,

TESTIMONIUM,

SACRAM ESSE

VULT

AUCTOR.

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY

ASTEN LENOX TILDEN FOUNDATION

500 FIFTH AVENUE

NEW YORK

18

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY

ASTEN LENOX TILDEN FOUNDATION

500 FIFTH AVENUE

NEW YORK

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY

ASTEN LENOX TILDEN FOUNDATION

500 FIFTH AVENUE

NEW YORK

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY

ASTEN LENOX TILDEN FOUNDATION

500 FIFTH AVENUE

NEW YORK

DISSERTATIO MEDICA

INAUGURALIS,

DE

Febre Flava Indorum Occident- lium.

Auct. J. ESTEN.

DEFINITIO MORBI.

CULLENUS celeberrimus, cui in morbis or-
dinandis nemo unquam antecelluit, *Fe-
brim Flavam* sub genere Typhi collocavit. In hoc
verò in errorem leviusculum incidisse videtur;
namque morbi, saltem inter initia, a sese non
parum differunt. In typho puriore, nullae ple-

A

nitudinis

nitudinis notae semet ostendunt; diathesis phlogistica, quae in tono systematis arteriosi adaucto consistit, ex toto abest; calor parum augetur; vultus oculique non flavent, sed pallent; ple-
risque in exemplis, frigore, quod in primis signis apparet, praeterito, vomitio non infestat, et siquid rejicitur non flavum biliosumque est; lingua nihil flavedinis habet, nec excretiones alvinae luteo colore tinguntur; et denique livida exanthemata, nisi febre proVectiore, non sese in conspectum dant. Signa vero, quae febri flavae propria sunt, ut ex historia ejus mox tradenda clare constabit, ab iis, quae typhum designant, magnopere discrepant; et spatium, quod uterque morbus habet, non minus diversum est. Typhus enim in magnam longitudinem nonnunquam producit; febris flava vero decursum pauculis diebus absolvere consuevit. Igitur ab viro illustrissimo, supraposito, sub genere Synochi potius, ad cujus naturam multo magis accedit, aliquantum inflammationis sub initium, plurimum

rimum vero debilitatis et putredinis finem ver-
sus ostendens, collocari debuit. Hoc modo
finiri potest : “ Languor, lassitudo, horror, cibi
“ fastidium ; pulsus arteriarum debiles, exiles,
“ frequentes ; calor, anxietas, praecordia quasi
“ pondere degravata, vultus oculique rubore suf-
“ fusi, vomitio biliosa ; sanguis, ad extremum,
“ e variis corporis partibus effluens, summa
“ debilitas, superficiei corporis universae fla-
“ vedo.”

HISTORIA.

A rigore sensuque frigoris leviores incipere
consuevit, potissimum postquam infelix aegrotus
calori solari intensissimo, qui, regionibus in ca-
lidis, meridie dominatur, semet nimis diu in-
caute objecit. Invadunt, in primis signis, ver-
tigo ; capitis, super oculos, dolor, sensu ponde-
ris stipatus ; nausea, levior tamen, et appetitus
prostratus. Rigorem brevi excipit calor, vehe-
mens,

mens, urens, tangentis corpus aegroti digito perquam ingratus. Ictus arteriarum interea pleni, celeres, magni, et molles quoque, esse reperiuntur. Arteriae carotides valide micant, et dolor capitis, qui tempora quasi percutere videtur, gradatim ingravescit. Vultus nonnihil tumidus rubescit. Oculi lumen refugiunt, sanguine suffunduntur, cum sensu ardoris ingratissimo magnopere dolent. Rebus ita se habentibus, magnus dolor juncturas exercet, et in lumbos invadit. Intenditur nausea, et ad vomitionem veram usque brevi progreditur, quae, per totum morbi decursum, tam graviter urget, ut ventriculus pleraque, quae assumuntur, momento rejiciat.

Quae evomuntur, ea admodum variant. Modo epota tantum, modo bilis ipsa pura et sincera, aliquando flava, aliquando viridis et acris, rejicitur. Hanc vomitionem comitatur angustiae circa praecordia, et anxietatis molestissimae, sensus,

sensus. Hypochondria plus minusve plerumque
 intumescunt, et aeger e lecto surgens vertigine
 summa laborat, et pervigilio admodum pertinaci
 non raro tentatur. Si in somnum leviores et
 breviores illabatur, somniis terrificis perturbari
 consuevit. Sitis intensa aegrotum exercet, et
 oris amaritudo constanter adest. Lingua, mor-
 bo incipiente, modo pura et nitida est, modo
 albescit, rarius sordescit, ad ultimum, ut reli-
 quae corporis partes, flavescit. Alvus plerisque
 aegrotantium dura est; quanquam diarrhoea
 nonnullos infestat. Urina coloratior est, et par-
 tibus secernitur. Cutis plerumque arida est;
 sed interdum, in artubus superioribus, madescit,

Hoc modo febris decursus hactenus sese
 habet. Die vero secundo, triginta sex, nempe,
 vel quadraginta octo horis, postquam accessit
 morbus, elapsis, mane plerumque signa mitiora
 evadunt, si nauseam et vomitionem, quae mini-
 me cessant, excipias; et speciem remissionis, sed,

proh

proh dolor ! fallacem, prae sese ferunt. Pulsus arteriarum tardiores fiunt, sed languidi tamen et debiles manent ; dolor capitis minus urget, cutis temperiem fere naturalem sibi rursus adipiscitur, et omnia reditum sanitatis evidenter promittere videntur. Aegroto vero et amicis adstantibus, qui hisce induciis incertis nimisque brevibus creduli fruuntur, mox terror ingens novusque incutitur. Post meridiem enim, signa gravitate adaucta redeunt, vomitio violentior evadit, et guttae sanguinis, inter evomendum, e naribus profundi incipiunt. Sitis inexplebilis oritur ; et lingua, quae, in medio, scabra et fusca est, ad inferiora et latera una cum labiis vivide rubescit, et, finem morbi versus, haud raro nigrescit. Signa, vespere appetente, intendi consueverunt, et noctem irrequietam transigit aegrotus : Proclivitas ad somnum nonnunquam obrepit, sed nihil levationis secum adducit, et aegrotus multo saepius vigiliis pertinacissimis exagitur. Hujuscemodi sunt notae, quae

stadio

INDORUM OCCIDENTALIUM.

stadio priori, inflammationemve habenti, propriae sunt.

Tertio die, modo citius, modo serius, oritur sudor viscidus, qui signa minime levat. Ictus arteriarum languidi, molles, et minus celeres evadentes, et cutis aliqua ex parte refrigerata, aliquam remissionis speciem prae sefe rursus ferunt. Res vero longe aliter sese habent. Namque infelicibus aegrotantibus vires, prius multum debilitatae, magis magisque convelli pergunt; sensus molestiae internae non minus urget, spiritus rarius trahitur, et alta suspiria ex imo pectore trahuntur. Animo, ob causas levissimas, linqui solet aegrotus, maxime dum sese in lecto erigere aut vertere conatur. Rubor decedit, et flavedo, in locum ejus substituta, faciem collumque tingit. Aeger ad somnum proclivior evadit, saepe nonnihil delirat, aliena loquens; et, brevi spatio, mentis sanitati iterum restituitur. Oculorum rubor, in fuscum colorem

DE FEBRE FLAVA

rem gradatim mutatus, ad meram flavedinem tandem accedit, quae cito postea in superficiem corporis universam sese diffundit. Nisus evomendi die quanto non tantum molestiae aegroti facessunt. Bilis vero putrida, sanguini nigro admista, rejicitur; et hic et illa, sine torminibus, descendunt. Sanguis, crassi ejus plane soluta, modo e naribus, modo e gingivis, profunditur. Pulsus arteriarum admodum exiles evadunt, vacillant, intermittunt. Hypochondria aestuant, et intumescunt. Constanter fere singultitur. Manus pedesque frigescunt, tumescunt, colorem purpureum sibi assumunt. Labia arescunt, livefcunt, sordes sibi colligunt. Spiritus magnopere foetet. Lingua quoque livefcens tremit, et oculi turbidi, et quasi pulverulenti, esse videntur. Quae urina excernitur, ea admodum flava et turbida est, et quod deponit sedimentum, id propemodum, vel ex toto, nigrum est. Lethargus profundus nunc accedit, et aeger, in morem apoplexia laborantium,

modo

modo stertit, modo spiritum facile trahit. In nonnullis quidem, lethargus levior est, et interdum delirio interpellatur. Rebus hoc modo semet habentibus, vita aliquando, in triginta sex horas et amplius, protrahitur, dum ictus arteriarum carpi vix percipiendi sunt, et aegrotus hians, sensu omnigeno destitutus, moribundus jacet. Interim, petechiae lividissimae et latissimae semet circa praecordia, et in lumbos, ubique diffundunt. Tremunt et subsiliunt muscoli labiorum et manuum, et aegrotus, ad extremum, convulsionibus universis et gravissimis correptus, diem supremum obit.

Quod mirabile est, aegrotus saepe, pauculis horis antequam fato concedit, quanquam per spatium non modicum laboravit delirio, sibi ex toto restituitur, et amicos adstantes de rebus suis sobrie et prudenter alloquitur.

Sic sese habet febris flava, quae Indiam Oc-

eidentalem infestat. Quae vero in Carolina Meridionali semet ostendit; ea a modo depicta in multis non parum differt *. In spatium multo longius producitur, et signa universa fere, saltem per magnam decursus morbi partem, longe mitiora sunt, si exempla puerorum juniorum, pleniorum excipias, quos aequae rapide, ac Indiae Occidentali propria, consumere videtur. Silen-
 rio vero non praetereundum est, signa, quae sub morbum extremum putredinem indicant, in utraque febre ex aequo propemodum esse gravia.

DIAGNOSIS.

Soli autem morbi, quibuscum febris flava confundi periclitatur, sunt typhus purus, febres remittentes biliosae, et icterus.

Quantum

* *Vide Lining on the American yellow fever, Edinburgh Physical Essays.*

Quantum ad typhum puriorem attinet, jam satis fuse propemodum de discrimine, quod hunc inter et febrim flavam intercedit, dum supra demonstrare conati sumus, Cullenum illustrissimum febrim Indiae Occidentalis flavam ad genus synochi relegare debuisse, nobismet ipsis differuisse videmur. Igitur, hoc in loco, nihil amplius addemus, quam quod duo morbi a se invicem, supra propositis, et hoc, quod typhus purus, in plagis frigidissimis et calidioribus, ex aequo et epidemice grassatur, dum febris flava India Occidentali, locisque ejusdem latitudinis continetur, incolis, nisi plenissimi sint, plerumque parcens, in albos solos faeviens, dum nigri, licet inter aegrotos plurimum fuerint versati, contagione prorsus immunes manent, satis clare evidenterque secernuntur.

Quantum febres remittentes biliosas spectat, eae quidem febres flavas non parum referunt; ab iis tamen manifeste distingui possunt. Nut-

las plenitudinis notas, etiam inter initia, ostendunt, claras remissiones saepe habent, multo minore flavedine in corporis superficie stipantur, et plerumque in spatium longius producuntur, debilitatos, siue incolae, siue advenae sint, sine ullo discrimine invadentes, et semet in omnibus plagis calidioribus ostendentes. Quod ad icterum attinet, is a febre flava, quam exequimur, facillime dignoscitur; quod, si non alicui alii morbo adjungatur, nullis signis febrilibus, si meram pulsuum arteriarum celeritatem, quae nonnunquam per irritationem calculi per ductus biliferos descendens movetur, excipias, stipatur.

SEMINIUM.

Hoc in nimia corporis plenitudine consistere multa demonstrant. Neminem fugit, hanc febrem in incolas Indiae Occidentalis, nisi, ob aliquas causas, praeter consuetudinem pleni sint,

et

et in regioni assuetos, utpote quibus omnis plenitudo nimia per perspirationem liberio-
 quae in locis hujuscemodi constanter perpetuoque
 pergit, imminuta, immo ex toto dempta sit, nun-
 quam invadere. Quinetiam, ad Indiam Occiden-
 talem recens appulsi, nisi illis sit temperies san-
 guinea, et sanitas summa et exquisita, quae se-
 minium plane constituunt, in hunc morbum in-
 cidere non consueverunt. Denique, ut omnes
 compertum habent, ii universi quibus, antequam
 Indiam Occidentalem attigerunt, vires morbis
 praecedentibus debilitatae et convulsae sint, ad-
 versus hanc febrim ex toto tuti manent; dum
 justo pleniores ea, paucis diebus, immo pauculis
 aliquando horis, corripri periclitantur. Haec
 omnia autem conjuncta plenitudinem, quae ius-
 tos limites excedit, seminium hujusce febris fa-
 cere, evidentissime probant.

Insuper, licet plenitudo, quam incolae Euro-
 pae ad insulas Indiae Occidentalis secum appor-
 tent,

tent, non revera perquam immodica sit; aestu tamen intensissimo, qui ibi constanter dominatur, humores rarefacit et expandit, plenitudinem ad volumen creat, solida stimulat, et fundamenta febri flavae jacere periclitatur, spatio temporis brevissimo morbida reddi potest. Plenitudinem hujuscemodi, modo sequente, accurate describendam curavit Gaubius illustrissimus.

“ Est et plenitudo ad volumen apparens quo-

“ que et spuria dicta, quae, aucto rarefacti san-

“ guinis volumine, molem veluti auctam men-

“ titur; quanquam hujus nulla est exsuperan-

“ tia. Quum enim capacitas canalium haud

“ eodem gradu una dilatetur, expansus humor,

“ quo ante modice repleti fuerant, majus spa-

“ tium affectando, haud aliter, quam vera ple-

“ thora, turgefacerit. Ingens calor, ab aëre, foco,

“ balneo, cibis, potibus, medicamentis, vene-

“ nis, animi pathemate, frictione, in corpore

“ concitatus, magna et subita pressiois atmos-

“ phaerae imminutio, motus intestini humorum

“ ob

“ ob aliena intermixta singulares, huic vitio
 “ ansam dare solent. Certius autem nascitur,
 “ sicubi et irritabilitas accesserit, aut seminium
 “ dederit sanguinis dyscrasia ad rarescendum
 “ pronior, aut liquatae pinguedinis, quam ca-
 “ lor valde expandit, copia in massam circu-
 “ lantem recepta *.”

Ita, e supra comprehensis, plane apparet, ple-
 nitudinem, undeunde oriatur, mortales huic mor-
 bo opportunos efficere solere.

POTESTATES NOCENTES.

In his haud dubie, ante omnes reliquas, com-
 memoranda sunt miasmata, vel inquinamenta
 palustria, quae, pro calore cujuslibet regionis, et
 numero paludum, locorum humidiorum, sylva-
 rumque, quae continet, magis minusve copiose
 ascendunt,

* Gaubii Patholog. § 390..

ascendunt, et vim magis minusve septicam aut putrefacientem habent. Ut frigus, ne miasmata e paludibus oriantur, cavet, vel saltem ea, siqua ascendunt, pro rata ratione, viribus suis respondente, innocua reddit; cujus exemplum evidentissimum in regionibus ad septentrionem vergentibus habemus, ubi morbi putredinem habentes, quam alibi, multo rarius semet ostendunt; ita calor vim miasmatis, et quo intensior est, eo magis intendit, et ut febres, ad putredinem magnopere proclives, in regionibus orbis terrarum mediis, solique nimis propinquo, recta fere subditis, numerosae oriantur facit. Ex insulis Indiae Occidentalis aliae aliis salubriores sunt. Ad salubritatem autem illis comparandam, potissimum conferunt sylvae caesae et amotae, paludes exsiccatae, adeo ut aerae marinae, quae unaquoque vespere perflare consueverunt, ad superficiem totius insulae libere possint adspirare.

Qualis

Qualis natura horum miasmatum vera sit, quoque modo certo in corpus iis objectum agant, mortales adhuc magna ex parte latet. In febre quidem flava excitanda, et vim sedantem, ut e summa, quam protinus faciunt, debilitate, et septicam quoque, ut e maxima ad putredinem proclivitate, quam toti humorum circumeuntium massae subito inferunt, evidentissime constat, exercere videntur. Namque, si non ita agerent, et naturam seminii, quod, in regionibus sub septentrione sitis, ad febrim, multum inflammationis habentem, progenerandam clare accommodatur, magnopere flecterent et immutarent, non *febris flava*, sed *synocha vera* oriretur, quae hodie quidem neminem, etiam in locis frigidissimis, nisi rusticos in primis valentes, occupare solet.

Quinetiam vapor humanus, vel contagio a corporibus hac febre laborantium orta, ad morbum vulgandum plurimum facit. Tot exempla

hujus quotidiana, ut viribus eorum nequeat obfisti, apud Indos Occidentales habemus, et miraculum quidem in primis insigne foret, si morbus tam valde putridus, ut in omnibus similibus incidit, non semet contagione diffunderet. Si aliquis nautarum, exempli gratia, e nave, apud Indos Occidentales, furtim fuerit egressus, nimiam liquoris spirituosii quantitatem potaverit, in sylvis forsitan pernoctaverit, rori nocturno frigido objectus, febrim effugere vix poterit; et, si ad navim fuerit reductus ita affectus, ne morbus cum omnibus fociis navalibus, vel saltem cum magno eorum numero, communicetur, summum erit periculum. Multa hoc genus exempla in monumentis medicinae offendimus.

Denique, hisce duabus causis excitantibus prae-
cipuis non parum auxiliantur sequentia; intem-
perantia omnigena, quae corpori vires convellit,
et, ut in id facilius potentiusque agant mias-
mata et contagio, plane facit; aër e frigido
fervidissimus

fervidissimus subito factus, qui eundem fere effectum edit, et corpus relaxans et debilitans; corpus nocturnis roribus, iis in locis, ubi morbus oriri consuevit, objectum, unde spiracula cutis ocluduntur, et cursus humorum interiora versus nimius fit, quæ utraque actionem miasmæ vel contagionis sedantem adjuvant et magnopere promovent.

CAUSA PROXIMA.

Tria pro causa febrium proxima, naturam sanguinis arteriosi nimis viscidam nempe, bilem solito copiosius secretam et acrem, spasmus toti corporis superficiei externae et internae illatum, habuerunt auctores.

Illustrissimus Boerhaavius, et omnes, qui vestigiis ejus insisterunt, febres, quotquot sunt, a sanguine arterioso præter naturam viscido facto,

ut causa proxima, proficisci sibi persuasum habebant. Quae crusta coriacea in sanguine lis, qui morbis inflammationem habentibus laborant, detracto semet ostendit, ea illis in animum induxit, ut nimis creduli existimarent, doctrinam suam dilectam talibus fundamentis, qualia nunquam convelli et subrui possent, inniti. Neminem vero fugit, eam ad omnia phaenomena diversa, quae in febribus oriuntur, explicanda perquam male accommodari. Nonne sanguis, multis in febribus, tantum abest, ut praeter naturam viscidus sit, ut plane dissolutus e multis corporis partibus, sine ulla vasorum ruptura, profundatur, haemorrhagiam passivam, uti vocatur, faciens, et crasim idoneam ex toto fere amisisse videatur? Insuper, experimenta, quae Heusonius ingeniosus in sanguinem instituerit, opinionem hancce Boerhaavianam omnino redarguunt; sanguinem in febribus enim nunquam viscidum evadere, sed lympham ejus coagulabilem, ob motum rapidiorem, quo humores circumvehuntur, magis,

magis, quam reliquas partes, volatilem reddi;
et igitur superficiem sanguinis emissi petere, ibi-
que crustam coriaceam, quae virum illustrissi-
mum modo positum in errorem induxisse vide-
tur, constituere, plane evidenterque demonstrant.
Haec notio igitur corruat necesse est.

Quantum bilem solito copiosius secretam et
acrem spectat, ea febris uniuscujusque, in plagis
calidioribus, effectus constans perpetuusque est,
a causis, quae febrim movent, manifeste pen-
dens. Quandocunque corpus humanum calori
intensiori et diuturno fuit objectum, praeter
consuetudinem relaxatum, et igitur ad putredi-
nem solito proclivius evadit. Namque, quo plus
minusve toni corpori inest, eo magis minusve
ad putredinem vergit. Proclivitatem autem
hujuscemodi ad putredinem, ut bilis secretio
copiosior evadat, facere compertum habemus;
potissimum si frigus, sub ulla forma, corpori re-
laxato et calefacto admoveatur; et hinc spiracula
cutis

cutis obturentur, et imperus humorum nimius ad interiora fiat, qui plenitudinem systematis hepatici solito majorem dabit; unde secretio bilis adaucta, hepate ipso per calorem praecedentem relaxato, et forsitan praeter consuetudinem irritabili reddito, non proficisci non potest. Exemplum hujus in cholera, apud Britannos, per menses Augustum et Septembrem quotannis; et, apud Indos Occidentales, in febribus remittentibus biliosis et febre flava, constanter habemus. An effectus igitur evidens pro causa, eaque proxima, habendus? Minime haud dubie. Opinionem autem nostram hac in re sustentat vir illustrissimus Joannes Pringelius, Eques auratus. Quanquam se causam febris proximam ignorare confitetur; bilem tamen pro effectu, non pro causa proxima, habet. "It were to be wished, that we could explain the causa proxima, or immediate cause, that is, could show how these vitiated humours act upon the vital principle, so as to excite a fever of

“ of a remitting or intermitting form, accom-
“ panied with such symptoms as were mentioned
“ before. But in these researches, as so much
“ depends upon the action of parts, which have
“ laws peculiar to themselves, and are imper-
“ fectly known, it seems better not to form any
“ hypothesis at present, but wait till farther dis-
“ coveries are made in the animal oeconomy.
“ These fevers have been called putrid, and not
“ without foundation; since, from what we have
“ observed, there seems to be such a disposition
“ of the humours to putrefaction. They have
“ still more anciently been distinguished by the
“ name of Bilious, but with a more disputable
“ propriety, as the first authors did not confine
“ that term to the appearance only, but extend-
“ ed it likewise to the cause of the disease.
“ But, after all, the bile seems to be more the
“ effect than the cause; for, whenever these fe-
“ vers come to fair intermissions, they give way
“ to the bark, a medicine, which, so far as we
“ know,

"know, has no direct influence upon that hu-
 "mour. All, therefore, that can be said in fa-
 "vour of the ancient doctrine is, that, though
 "the bile be not the first cause, yet, from its
 "redundancy and depravation, it frequently
 "becomes a secondary cause of irritation, and
 "supports the disease *." In eandem omnino
 sententiam concessisse videtur eruditus Senac.
 "Si febris intermittens causa sit bilis, vim
 "quandam peculiarem, eamque insolitam, sibi
 "ipsa adsciscat necesse est; nam exundat fac-
 "tissime ana et cata absque ullo febris insultu;
 "nec vero in eam magis prona sunt, qui ictero
 "laborant, atque tamen tunc, si uspiam, debet
 "esse noxia †."

Proximum est, ut tertiam causam, spasmum
 nempe, cui febres retulerunt auctores, confide-
 remus. Hunc viri celeberrimi Hoffmannus et
 Cullenus

* Pringle's Diseases of the Army, page 186.

† Senac de Febribus, lib. 1, cap. 3.

Cullenus enixe defenderunt. Febrim ab atonia et vasorum extremorum spasmo pendere sunt opinati. Multis quidem in exemplis, *atoniam*, uti Hoffmannus ait, *spasum* gignere videmus. Nonne vero, hisce in casibus, spasmus pro mero atoniae genetricis effectu potius, quam pro causa morbi proxima, debet haberi? Ubi sunt ullae spasmi notae in his febribus nervosis, quae singulis diebus semet ostendunt, ubi aegrotantes, ab initio morbi ad finem usque, sudore constanter diffundunt? Nonne, in plerisque febribus hodiernis, potissimum in iis, quae plagas calidiores infestant, notae magnae atoniae debilitativae, sub initium, et summae ad putredinem proclivitatis, vel verae putredinis ipsius hanc, morbo proveciore, subsequenter, multo numerosiores et evidentiores sunt, quam spasmi propriae? Nonne tonica, adstringentia, antiseptica, in auxilium febrium saepe prompta sunt, dum mera antispasmodica parum nihilve valent? An res ita sese haberet, si a spasmo, ut causa

D

proxima,

proxima, solo proficiscerentur? Ubi sunt spasmī totam superficiem canalī alimentariī internam occupantis signa, dūm alvus fusior aegrotum, per totum morbi decursū, graviter exercet? Cum vero non juvenis, parumque adhuc medicinae experti, sit lites maximas, quae, super causa februm proxima, inter viros illustrissimos ortae sunt, componere aggredi; cumque argumentum tot dubiis prematur, et tantis tenebris, quantis sagacitas humana nihil parumve luminis adhuc offundere potuit, involvatur, id in medio tale, quale acceperim, relinquam. Licetne, in summa, unam de causa febris, de qua in praesentia agitur, flavae proxima facere conjecturam? Eam nempe summam esse omnium humorum ad putredinem proclivitatem, a viribus causarum excitantium praecipuarum, miasmatis palustriū scilicet, vaporisve humani, potenter sedantibus et putrescentibus, oriundam, quae corpus eo magis, quo plenius valentiusque offendunt, corrumpere et vitare consueverunt.

PAUCU.

PAUCULORUM E SIGNIS EXPLICATIO.

1. *Flavedinis Universalis*.—Hanc bilis absorptioni plerique medici tribuerunt, hoc induci, quod idem color in ictero semper, in cholera nonnunquam, sed minus evidenter, semet ostendit. Argumenta vero ab hisce exemplis deducta nihil omnino probant. Namque natura statusque horum morborum et febris flavae inter sese magnopere differunt. Flavedinem ictericam a bile, quae ibi, ob ductus biliferos evidentissime obturatos, per vasa lymphatica absorbeatur, et in sanguinem invehatur necesse est, oriri confitemur. Praeterea, quanquam oculi luteo colore cito tinguntur, icterus non parum spatii ante plerumque habuit, quam cutis multum flavedinis sibi adipiscitur. In febre flava vero, ductus bilem vehentes omni obstructione carent, ut incisiones cadaverum, et dejectiones biliosae frequentes,

quentes, clare demonstrant. Illustrissimum Pringelium, de febre biliosa differentem, quae febrem flavam in multis magnopere reddit, audiamus, qui sequentia memoriae tradit: "Some
" of the men grew yellow, as in the jaundice;
" but, upon dissection, neither calculi, nor any
" kind of obstruction in the gall-bladder, or
" biliary ducts, could be discovered." Igitur, si ductus biliferi obstructione ex toto vacent, quomodo cum ulla probabilitate contendere potest, flavedinem cutis universam, quae, intra biduum, aliquando citius, ab accessione morbi, invadit, ab absorptione bilis oriri; praesertim cum idem phaenomenon, etiam in cholera ipsa raro, in febribus intermittentibus dysenteriaque contagiosa rarius, in quibus omnibus morbis, ut neminem latet, bilis redundat, semet ostendat, et multo serius, si in conspectum datur, constanter oriatur? Causa igitur flavedinis universae in febre flava alibi quaerenda est, et, me iudice,

non

non alibi, quam in summa omnium humorum ad putredinem proclivitate reperietur. In hac febre, sanguis eo usque dissolutus et attenuatus est, ut non amplius vasis sibi propriis possit contineri, sed e communibus exhalantibus aliisve erosis elabatur, et in telam cellulofam ubique effundatur. Hic serum potissimum, inter stagnandum, corruptius evadit, et luteum colorem sibi assumit, unde flavedo-universa, quae erat explicanda, pro certo proficiscitur. Quod fidem huic opinioni indubiam facit, est experimentum Pringellianum, in quo vir illustris serum sanguinis humani, crassamenti pauxillo adjunctum, in luteum lividumque colorem putredine mutari demonstravit *. Quod eandem ulterius confirmat, est scorbutus, morbo perquam putrido, laborantium color, qui constanter magis minusve flavescit. Quae phaenomena aliquam corporis partem contusam

* Pringle's Appendix to the Diseases of the Army, Exp. 45.

tusam morsusve viperinos subsequuntur, ea idem probant. In parte contusa, serum, vel pars massae sanguinis integrae, effunditur. Humor effusus, ob stagnandum, brevi aliqua ex parte corrumpitur, et colorem luteum, ut supra fuit comprehensum, sibi assumit. Eodem modo virus viperinum, quod potestate admodum putrefaciente praeditum esse videtur, humoribus partibus laesae admistum, eos inquinat et corrumpit, eosdem luteos efficiens, unde flavedo, pauculis horis, in telam cellulosa[m] universam diffunditur; quae, ab absorptione bilis, ductibus eam vehementibus ex toto liberis, in exemplis hoc genus, nunquam potest oriri.

2. *Vomitionis Nigrae.*—Hanc vir clarus Lining, ut e Tentaminibus Physicis Edinensibus discere licet, bili muco ventriculi admistae refert. Eum vero in errorem leviculum hic illapsum esse, non suspicari non possum. Namque, si res ita sese haberet, materia rejecta flava foret, et bilem, unde

unde ortum deduceret, aliqua ex parte referret. Igitur vix ambigi potest, quin a sanguine nigro corruptoque in ventriculum, ut in alia corporis cava, effuso, et inde, ob irritabilitatem visceris, rejecto, proficiatur.

Ut explanationi reliquorum signorum diutius immorer, non opus est; namque pleraque, si non omnia, ab ea humorum ad putredinem proclivitate horrenda, quae hac in febre nimis evidenter subest, recta profluunt.

PROGNOSIS

Si, sub primam febris accessionem, dolores neque admodum vehementes, neque admodum acuti sint; si prius stadium ultra tertium quartumve diem producat; si pulsus arteriarum non debiles, exiles, frequentes sint; si vires aegrotanti non multum convulsae sint, et flavedo
oculorum

oculorum non magna sit, et sero appareat, spes salutis nonnulla miserando aegrote affulget. Si contra, dolor capitis graviter constanterque urgeat, si oculi lucem tolerare nequeant, eamque magnopere refugiant, si morbus prius stadium cito percurret, exitus ejus admodum incertus est. Si vero color luteus, sub initium stadii posterioris, semet in conspectum det, ictibus arteriarum debilibus; si vires plurimum labefactentur; si vomitio materiae nigrae incidat; si urina per primos morbi dies sedimentum copiosum deponat; aeger in summo periculo versatur. Quo omnia quasi uno verbo comprehendamus, maculae lividae, genarum rubor, excretiones alvinæ putridae, colore nigrae, urina sanguinolenta eademve suppressa, ad extrema jam ventum esse testantur.

RATIO MEDENDI.

Quaecunque viam medendi spectant, ea, cum

haec

haec dissertatio in molem insperatam jam excreverit, quam paucissimis absolvere conabor.

Consilia autem medendi duo esse videntur

I. Spasnum diathesinque phlogisticam tollere.

II. Tonum systemati restituere, et proclivitatē ad putredinem pro virili occurrere.

Quae remedia *priori consilio* accommodantur, ea sunt sanguinis detractio, vomitio, alvi purgatio, balneum tepidum.

I. *Sanguinis detractio*.—Hoc in morbo sanguis nunquam, nisi admodum caute prudenterque, mittendus est; et, qui non signa putredinis formidolosa mox oritura respiciet, is aegrotum jugulare potius, quam servare, periclitabitur.

Etenim *Sanguinis*

Sanguinis detractio vero, sub initium morbi, cum signa febrilia concitatoria sunt, saepe necessaria esse reperitur. Namque, quanquam morbum ipsum depellere nequeat, violentiae tamen caloris febrilis, qua proclivitas ad putredinem multum augetur, occurrit, et tensionem systematis tollit, unde secretiones cutaneae accelerantur et promoventur. Si vero ad eam, sub initium, non fuerit decursum, postea non proderit, sed nocebit, viribus prostratis, animo demisso, signis putredinis jam inceptis. Si vero dolor capitis gravissime urgere pergat, cucurbitulas cruentas hirudinesve admoveere conveniet. Quanquam, ut ad secundam sanguinis missionem confugiat, nonnulli suadent; eam tamen, nisi notae inflammationis concitatissimae fuerint, aegrotus junior et valentior, periculo prope certo fore credo. In sanguine etiam, primam in vicem, extrahendo, digitus chirurgi brachio aegrotantis, dum sanguis effluit, admoveatur, et, si ictus arteriarum

arteriarum multum subfidere aut vacillare reperiuntur, ulteriore ejus missione momento desistatur; namque jactura unciarum paucularum nimia aegrotum in summum periculum adducere, immo ex toto perdere, valebit.

2. *Vomitio*.—Emetica in febre flava cautissime danda. Namque, quanquam usum eorum plane indicare videntur, insignis ventriculi et canalis alimentarii irritabilitas, magna nausea violentique evomendi nifus; ventriculus tamen adeo irritabilis est, ut lenissimum emeticorum, ne inflammatione et gangraena corripiatur, vix possit tolerare. Quae vero naturalis vomitio hunc morbum tam frequenter comitatur, ea, ad certum gradum usque, infusum chamomaeli carduive benedicti bibendo, quod vim antisepticam habet, promoveri debet. Tartarum emeticum tamen, vel alia etiam emetica, dosibus exiguis, dari possunt, et lenioribus laxantibus, qualia sunt,

sunt, manna, tamarindi, cremor tartari, et crebris enematibus quoque, eodem tempore, quo operatio antimonialium deorsum dirigatur, adjungi debent. Duplici consilio inserviunt emetica et laxantia, et acrem bilem e primis viis expellunt, et ad remissionem febris faciendam conferunt, adeo ut ad corticem Peruvianum tuto confugi possit, in quo solo fiducia summa et praecipua, hoc in morbo, collocanda est.

3. *Alvi Purgatio.*—Ut alvus per totum febris decursum soluta teneatur, necesse est. Igitur cathartica in usum sunt revocanda, sed lenissima et maxime refrigerantia, ut supra fuit positum, qualia sunt cremor tartari, et tamarindi, cum fructibus horaeis et maturis. E memoria vero nobis nunquam excidat, ea ventriculo hac febre laborantium saepe male sedere, et igitur aliquantum opii iis adjungi, vel paulo antequam ad ea decurritur, sumi debere. Si ventriculus, quod incidere potest, opiatum ipsum repudiet,
pilulae

pillulae exiguae ex opio confectae, non quartam
 grani partem pondere excedentes, tentandae
 sunt. Si haec ratio non votis respondeat, opi-
 um, sub forma enematum, in alvum immitti de-
 bet. Si ventriculus omnia respuat, aegrotus, in
 morem Sydenhamianum, stragulis, donec sudor
 modicus excitetur, ex toto cooperiatur. Deinde
 medicamenta stomacho melius sedebunt. Cum
 ventriculus adeo irritabilis est, summa cura, ut
 omnia medicamenta forma gratissima praecipian-
 tur, adhibenda est.

4. *Balneum Tepidum.*—Hoc ad vomitum com-
 pescendum spasmumque, si adest, cuti illatum
 tollendum, spiracula cutis occlusa aperiendo,
 cursumque humorum ad superficiem faciendo,
 plurimum confert. Namque vomitio aegrum
 rarissime infestat, si perspiratio rite pergat. Si
 aeger tam debilis sit, ut e lecto tolli, et ad bal-
 neum devehī, sine periculo syncopes, nequeat,
 pediluvia et fomenta in locum ejus sufficiantur,
 quae

quae eidem consilio fere respondebunt. Humoris pars absorbebitur, et sanguinem, qui, ob portiones omnigenas fere rejectas, tali auxilio indiget, diluet, et sitim forsitan graviter urgentem diminuet.

Quantum ad dietam attinet, ea sit quam maxime antiphlogistica, refrigerans, et antiseptica. Fructibus maturis potissimum victitet aegrotus. Aqua frigida est potio optima quae potest adhiberi. Vomitionem, cum opium nihil proficit, saepe cohibet. Exigua quantitate, in singulas vices, sumatur. Quo omnis irritatio praecaveatur, omnes cibi et alimenta, hac in febre, portiunculis tantum capiantur. Aër purus frigidusque ad aegrum constanter adspiret. Si aeger morbum in gravi loco collegerit, ad siccum salubrioremque, si fieri potest, amoveatur. Quantum liberam perspirationem spectat, et optime fomentis, balneo tepido, ut supra fuit comprehensum, usuque vini emetici opio adjuncti, conservatur

conservatur et promovetur. Si aegrotus denique in febrim incidit, dum oram regionis gravissimae incolit, navem conscendat, et e conspectu littoris naviget.

Quae remedia *consilio posteriori* conveniunt, ea subsequuntur, cortex nempe Peruvianus, vinum, epispastica, aër fixus in alvum immissus.

1. *Cortex Peruvianus*.—Hic est remedium, quod omnibus aliis in hoc morbo depellendo palmam praeripit. Difficillime quidem ventriculo retineri solet. Haustus vero salinus opiumve ei adjunctum, vel paulo ante datum, aut cataplasmata aromatica et anodyna scrobiculo ventriculi admota, ut stomacho sedeant facere consueverunt. Si substantia datus nequeat retineri, decoctum, extractum, infusumve frigidum adhibeatur. Substantia quidem caeteris formis longe potentior et efficacior. Si vero nulla e formis, quas comprehenderim, votis respondeat, sub
forma

forma enematis adhibeatur. Quantum tempus, quo dari debet, spectat, per tempus remissionis, quod ab omni medico captandum et arripiendum est, si fieri potest, in ventriculum ingeratur.

Si vero occasio hujuscemodi non detur, quolibet tempore tuto sumi potest, ut e scriptis auctorum celeberrimorum evidentissime constat. Et, si aegrum servare cupiamus, nunquam neglectui haberi, sed liberaliter copioseque dari debet.

Cleghornius celeberrimus et sagacissimus, ut ad corticem Peruvianum, in hac febre, protinus confugiatur, utrum remissio necne subfuerit, verbis sequentibus monet: “ We are told,

“ when there is an icteric colour in the

“ eyes, that the cortex should not be adminis-

“ tered; though, in my opinion, it is for the

“ most part dangerous to delay it, after the first

“ appearance of that symptom, which is often

“ succeeded by a yellowness of the whole body,

“ arising in this, as well as in other malignant

“ fevers, from a total corruption, or gangrenous

“ disposition

" disposition of the mass of blood, and is too
 " frequently the harbinger of death. Upon the
 " whole, I am convinced, that the unhappy
 " metastases, which some have observed to fol-
 " low the use of the bark, are exceeding rare,
 " and ought rather to be ascribed to other
 " causes, than this medicine. And I will ven-
 " ture to affirm, that more bad consequences
 " ensue from giving it too late than too soon ;
 " prostration of strength, sudden death, or the
 " most obstinate chronic diseases, if the sick
 " recover, being the usual effects of delay.
 " Whereas the worst that commonly happens,
 " from the too early use of it, is, that it does
 " not at once restrain the paroxysms, like a
 " charm, without any sensible evacuation, as it
 " frequently does, when given after the fever
 " has arrived naturally to its height, and be-
 " gins to decline of its own accord *."

F

2. Vinum.

* Cleghorn's Diseases of Minorca, p. 224.

2. *Vinum.*—Hoc in omnibus febribus, ubi vires deficere incipiunt, proficit. Quod adstringens, austerum, acidum validumque est, id reliquis praestat, quod putredini maxime inimicum est, quale est Rhenanum, quod vulgo *Old Hock* appellatur. Si hoc non est, in locum ejus substituantur Madeirense, Burdegalense, rubrumve Lusitanum. Omnia vina modice sumpta animum demissum erigunt, curas depellunt, irritationem tollunt, circuitum sanguinis promovent, perspirationem excitant, robur tonumque fibris muscularibus intendunt, excretionem urinae ciunt, omnes secretiones promovent, putredini obfistunt; et igitur naturae febris flavae, ante omnia alia remedia, accommodantur.

3. *Epispastica.*—Haec, inflammatione substante, aliena sunt. Potissimum per stadium posterius adhibentur, et tantum in affectum loco proprium, ut in dolorem capitis graviter urgentem, possunt. Medicus vero semper reminiscatur, ea,

hoc

hoc in morbo, gangraenam movere admodum periclitari. Igitur usus eorum, in summa, anceps est.

4. *Aër fixus in alvum immixtus.*—E Priestleianis experimentis disci potest, enemata hoc genus, in omni putrido morbo, maximo commodum fore. Namque aër fixus, qui potestatem antisepticam efficacissimam habet, ad putredinem omnigenam corrigendam tollendamve haud dubie in primis accommodatur. Igitur ad eum, hoc in morbo, quodcumque fieri potest, debet decurri.

F I N I S.

LIBRUM OCCIDENTALIUM

hoc in modo, gangrenam adhibere admodum
periculosum. Igitur ubi erunt, in summa, an-
tepe esse.
4. Adhuc in hoc mundo, in hoc mundo
experimentis diu potest, tunc hoc genus
in omni mundo, maximo commodo
fuit. Tempus est huius, qui potestatem ante
teptiam effunduntur huius, et potestatem
omnipotentem corriguntur, tolluntur huius
hic in huius accommodatione. Igitur ad eum
hoc in modo, potestatem potest, debet
debet.

LIBRUM

